

คำวินิจฉัยของ นายอุระ หวังอ้อมกลาง ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕๑/๒๕๕๓

วันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๓

เรื่อง ศาลฎีกาส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นายประสิทธิ์ กิจเสมอใจ) ในคดีหมายเลขดำที่ ๒๓๒๐๐/๒๕๕๐ หมายเลขแดงที่ ๕๐๔๑/๒๕๕๒ ของศาลแพ่ง เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา วินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๕

ข้อเท็จจริงได้ความว่า เมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๓๓ นายประสิทธิ์ กิจเสมอใจ ได้ทำสัญญาเช่าที่ดินราชพัสดุกับกระทรวงการคลัง ซึ่งเป็นที่ดินราชพัสดุ ซอยรามบุตรี ถนนจักรพงษ์ แขวงชนะสงคราม เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ที่ดินโฉนดเลขที่ ๒๒๗ เลขที่ดิน ๘๕ จำนวนเนื้อที่ประมาณ ๗๕ ตารางวา มีกำหนดระยะเวลา ๑ ปี นับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๓๓ ถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๓๓ ในระหว่างอายุสัญญาเช่า ถ้าผู้ให้เช่ามีความจำเป็นจะต้องใช้ที่ดินที่เช่าเพื่อประโยชน์ของรัฐ ผู้เช่ายินยอมให้ผู้ให้เช่าบอกเลิกสัญญาได้ โดยบอกกล่าวเป็นหนังสือให้ผู้เช่าทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน โดยผู้ให้เช่าไม่ต้องเสียค่าตอบแทนหรือค่าเสียหายใดๆ ให้แก่ผู้เช่าทั้งสิ้น กระทรวงการคลังได้ต่ออายุการเช่าเป็นรายปีให้แก่ นายประสิทธิ์ กิจเสมอใจ เรื่อยมา จนกระทั่งปี ๒๕๓๗ รัฐบาลต้องการใช้ที่บริเวณดังกล่าวเพื่อสร้างสวน “สันติพร” กระทรวงการคลังได้มีหนังสือแจ้งให้นายประสิทธิ์ กิจเสมอใจ ทราบว่า ไม่อาจพิจารณาต่ออายุสัญญาเช่าได้ ซึ่งเท่ากับเป็นการบอกเลิกสัญญาเช่าโดยปริยาย แต่เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนยอมผ่อนผันให้อยู่ในที่ดินแปลงดังกล่าวไปก่อนได้ แต่ต้องชำระค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินเท่ากับอัตราค่าเช่าพร้อมค่าภาษีบำรุงท้องที่จนกว่าทางราชการจะเข้าใช้ประโยชน์ในที่ดิน เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๘ กระทรวงการคลังได้มีหนังสือให้นายประสิทธิ์ กิจเสมอใจ และบริวารดำเนินการรื้อถอนและขนย้ายทรัพย์สินออกจากที่ดินที่เช่าให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๓๘ นายประสิทธิ์ กิจเสมอใจ และบริวารบ่ายเบี่ยงไม่ยอมออกจากที่ดิน กระทรวงการคลังได้มีหนังสือเตือนอีก ๒ ครั้ง แต่นายประสิทธิ์ กิจเสมอใจ ก็เพิกเฉยกระทรวงการคลังจึงได้มอบอำนาจให้นายปรีดี บุญยัง อธิบดีกรมธนารักษ์ เป็นโจทก์ฟ้องขับไล่และเรียกค่าเสียหายจากนายประสิทธิ์ กิจเสมอใจ เป็นจำเลยต่อศาลแพ่ง ปราบฎตามคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๒๓๒๐๐/๒๕๕๐

จำเลยให้การว่า หนังสือมอบอำนาจไม่ได้ปิดอากรแสตมป์ตามกฎหมายการมอบอำนาจไม่ชอบด้วยกฎหมาย นายปรีดี บุญยัง จึงไม่มีอำนาจดำเนินคดีแทนโจทก์ โจทก์ไม่ใช่เจ้าของที่ดินที่ให้เช่า จำเลยมิได้ละเมิดสิทธิของโจทก์ จำเลยไม่เคยได้รับหนังสือบอกกล่าวให้จำเลยและบริวารออกจากที่ดิน โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องขับไล่และเรียกค่าเสียหายจากจำเลย

ศาลแพ่งพิพากษาว่า นายปรีดี บุญยัง ได้รับมอบอำนาจโดยชอบ นายปรีดี บุญยัง จึงมีอำนาจดำเนินคดีแทนกระทรวงการคลัง การเช่าทรัพย์สิน ผู้ให้เช่าไม่จำเป็นต้องเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่ให้เช่า เมื่อจำเลยยอมรับว่าได้ทำสัญญาเช่ากับโจทก์และได้รับประโยชน์ในที่ดินที่เช่า โจทก์ย่อมมีอำนาจฟ้องขับไล่จำเลยได้ การที่จำเลยอยู่ในที่ดินที่เช่าตลอดมา ภายหลังสัญญาเช่าสิ้นสุดลงถือว่าเป็นการอยู่โดยละเมิดทำให้โจทก์เสียหาย ต้องชดเชยค่าเสียหายแก่โจทก์ด้วย พิพากษาให้จำเลยขนย้ายทรัพย์สินและบริวารออกจากที่ดินราชพัสดุ และส่งมอบที่ดินดังกล่าวแก่โจทก์ ให้จำเลยชำระค่าเสียหายจำนวน ๑๖,๗๓๖.๘๕ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี และค่าเสียหายต่อไปอีกเดือนละ ๓๑๕.๑๓ บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไป จนกว่าจำเลยและบริวารจะออกจากที่ดินที่เช่า

จำเลยอุทธรณ์ว่า โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องเพราะหนังสือมอบอำนาจของโจทก์มิได้ปิดอากรแสตมป์ตามประมวลรัษฎากร หนังสือมอบอำนาจจึงไม่อาจใช้อ้างเป็นเอกสารการมอบอำนาจได้และโจทก์มิได้เป็นเจ้าของทรัพย์สินที่ให้เช่า ที่ดินเช่าเป็นที่ดินของวัดชนะสงคราม

ศาลอุทธรณ์มีคำสั่งให้รับอุทธรณ์เฉพาะประเด็นที่หนึ่ง เรื่องใบมอบอำนาจที่กระทรวงการคลังมอบอำนาจให้นายปรีดี บุญยัง ฟ้องคดีว่าเป็นการมอบอำนาจโดยชอบหรือไม่ และประเด็นนี้ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่า เมื่อโจทก์เป็นนิติบุคคลโดยเป็นกระทรวงในรัฐบาล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังซึ่งเป็นผู้แทนของกระทรวงโจทก์มอบอำนาจให้อธิบดีกรมธนารักษ์ หรือผู้ว่าราชการจังหวัดฟ้องคดีแทนอากรสำหรับการมอบอำนาจซึ่งกระทรวงโจทก์เป็นฝ่ายที่ต้องเสีย จึงเป็นอันไม่ต้องเสียตามประมวลรัษฎากรมาตรา ๑๒๑ หนังสือมอบอำนาจโจทก์ใช้เป็นพยานหลักฐานในคดีนี้ได้ อุทธรณ์ของจำเลยฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน

จำเลยฎีกาใน ๒ ประเด็น เกี่ยวกับหนังสือมอบอำนาจโจทก์ไม่ติดอากรแสตมป์ตามประมวลรัษฎากรมีปัญหาว่า จะใช้รับฟ้องเป็นพยานหลักฐานในคดีนี้ได้ หรือไม่ ประเด็นหนึ่ง กับเรื่องโจทก์เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินโฉนดเลขที่ ๒๒๗ แขวงชนะสงคราม เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร อีกประเด็นหนึ่ง สำหรับประเด็นที่สองนี้ จำเลยเห็นว่า เป็นประเด็นปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชน พร้อมกับยื่นคำร้องขอระบุพยานเพิ่มเติม ศาลชั้นต้นมีคำสั่งรับฎีกาประเด็นที่หนึ่ง ไม่รับฎีกาประเด็นที่สอง

จำเลยยื่นคำร้องอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นที่ไม่รับฎีกาตามฎีกาในประเด็นที่สอง

ขณะคดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกา จำเลยยื่นคำร้องโต้แย้งว่า ประมวลรัษฎากร มาตรา ๑๒๑ ให้สิทธิและยกเว้นแก่โจทก์ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐ ไม่ต้องปิดอาคารแสดมปีในหนังสือมอบอำนาจ แต่ในขณะเดียวกันฝ่ายผู้ร้องปิดอาคารแสดมปี หากไม่ปิดไม่สามารถรับฟ้องเป็นพยานหลักฐานได้ เป็นบทบัญญัติที่เป็นการแบ่งชั้นวรรณะ ก่อให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันในกฎหมาย จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๗ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๖๐ มาตรา ๗๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๓๓ ต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ ขอให้ส่งความเห็นนี้ตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้วินิจฉัยต่อไป ศาลฎีกาพิจารณาแล้ว เห็นว่า ข้อโต้แย้งของผู้ร้องเกี่ยวกับบทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากร มาตรา ๑๒๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๗ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๖๐ มาตรา ๗๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๓๓ ซึ่งขอให้ส่งไปให้ศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาวินิจฉัยนั้น เป็นกรณีที่ศาลฎีกาจะใช้บทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากร มาตรา ๑๒๑ บังคับแก่คดี และยังไม่มีความวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับบทบัญญัตินี้ดังกล่าว จึงให้รอการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นของผู้ร้องดังกล่าวตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้ พิจารณาวินิจฉัยต่อไป

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้ว มีคำสั่งให้รับไว้พิจารณาวินิจฉัย และแจ้งให้สำนักงานศาลยุติธรรม เพื่อแจ้งศาลฎีกาทราบ

มีข้อต้องพิจารณาก่อนเกี่ยวกับข้อโต้แย้งที่บรรยายในคำร้องของผู้ร้อง ผู้ร้องอ้างว่าประมวลรัษฎากร มาตรา ๑๒๑ ให้สิทธิและยกเว้นแก่โจทก์ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐ ไม่ต้องปิดอาคารแสดมปีในหนังสือมอบอำนาจ แต่ในขณะเดียวกันฝ่ายผู้ร้องปิดอาคารแสดมปี หากไม่ปิดไม่สามารถรับฟ้องเป็นพยานหลักฐานได้ เป็นบทบัญญัติที่เป็นการแบ่งชั้นวรรณะ ก่อให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันในกฎหมาย จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๗ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๖๐ มาตรา ๗๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๓๓ ต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ ขอให้ส่งความเห็นนี้ตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้วินิจฉัยต่อไป

พิจารณาแล้ว ตามข้อโต้แย้งของผู้ร้องที่อ้างว่า ประมวลรัษฎากร มาตรา ๑๒๑ ให้สิทธิและยกเว้นแก่โจทก์ที่เป็นหน่วยงานของรัฐไม่ต้องปิดอาคารแสดมปีในหนังสือมอบอำนาจ แต่ผู้ร้องต้องปิดอาคารแสดมปีในหนังสือมอบอำนาจ หากผู้ร้องไม่ปิดอาคารแสดมปีก็ไม่สามารถใช้เอกสารดังกล่าวเป็นพยานหลักฐานได้ เป็นบทบัญญัติที่เป็นการแบ่งชั้นวรรณะ ก่อให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันในกฎหมาย

จึงขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๗ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๖๐ มาตรา ๗๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๓๓ เห็นว่า ผู้ร้องไม่ได้บรรยายถึงรายละเอียดอันเป็นเหตุให้ต้องใช้สิทธิ พร้อมทั้งข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งระบุความประสงค์ที่จะให้ศาลดำเนินการอย่างไร พร้อมทั้งเหตุผลสนับสนุนให้ชัดเจน ตามรัฐธรรมนูญหลายมาตราที่ผู้ร้องอ้างถึง คำโต้แย้งตามคำร้องของผู้ร้องไม่เป็นไปตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๖ ข้อ ๖ (๓) (๔) แต่พอเข้าใจได้ว่า ผู้ร้องขอให้พิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ ศาลรัฐธรรมนูญ จึงไม่พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๕ มาตรา ๗ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง มาตรา ๖๐ มาตรา ๗๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๓๓

ปัญหาว่า ประมวลรัษฎากร มาตรา ๑๒๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ บัญญัติว่า “การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้ และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใด กรณีหนึ่ง หรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย

บทบัญญัติวรรคหนึ่งและวรรคสองให้นำมาใช้บังคับกับกฎหมายหรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจ ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วย โดยอนุโลม”

มาตรา ๓๐ บัญญัติว่า “บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย เท่าเทียมกัน

ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรมหรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จะกระทำมิได้

มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้ เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม”

ประมวลรัษฎากร มาตรา ๑๒๑ บัญญัติว่า “ถ้าฝ่ายที่ต้องเสียอากรเป็นรัฐบาล เจ้าพนักงานผู้กระทำงานของรัฐบาลโดยหน้าที่ บุคคลผู้กระทำการในนามของรัฐบาล องค์การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น สภาเทศบาลไทย วัดวาอารามและองค์การศาสนาใดๆ ในราชอาณาจักรซึ่งเป็นนิติบุคคล อากรเป็นอันไม่ต้องเสีย แต่ข้อยกเว้นนี้มีให้ใช้แก่องค์การของรัฐบาลที่เงินทุนหรือทุนหมุนเวียนเพื่อประกอบการพาณิชย์หรือการพาณิชย์ซึ่งองค์การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเป็นผู้จัดทำ”

พิจารณาแล้ว ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง เป็นบทบัญญัติคุ้มครองสิทธิของบุคคล สิทธิเป็นเรื่องอำนาจหรือความสามารถซึ่งกฎหมายรับรองป้องกันให้บุคคลหนึ่งมีอำนาจร้องขอให้ผู้อื่นมีหน้าที่ต้องเคารพ สำหรับเสรีภาพเป็นเรื่องประโยชน์ ซึ่งบุคคลได้มาโดยปราศจากหน้าที่ในทางกฎหมายใดๆ ต่อตนเอง เป็นสิ่งที่บุคคลอาจทำได้โดยไม่ถูกป้องกันขัดขวางโดยกฎหมาย สิทธิและเสรีภาพได้บัญญัติรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ กล่าวโดยรวมสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ หมายถึง อำนาจที่รัฐธรรมนูญบัญญัติรับรองคุ้มครองให้แก่บุคคลในอันที่จะกระทำการใดหรือไม่กระทำการใด รวมทั้งก่อให้เกิดสิทธิเรียกร้องที่จะไม่ให้อำนาจของรัฐบาลแทรกแซงการใช้สิทธิของบุคคลนั้น โดยบุคคลผู้เป็นเจ้าของสิทธิย่อมมีอิสระในอันที่จะตัดสินใจกระทำการหรือไม่กระทำการใดได้ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะจำกัดมิได้ เว้นแต่จะอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะ เพื่อการที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นและจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพไม่ได้ ตามมาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติที่รับรองสิทธิของบุคคลว่า บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย และได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ เพศ สถานะของบุคคลฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ฯลฯ จะกระทำมิได้ กรณีตามประมวลรัษฎากร มาตรา ๑๒๑ เป็นเรื่องการเสียอากรแสตมป์ โดยปกติการเสียอากรแสตมป์ก็เพื่อให้เป็นรายได้ให้แก่รัฐ เป็นเงินได้ของรัฐที่เก็บมาจากประชาชนเพื่อนำไปใช้จ่ายเป็นเงินงบประมาณของแผ่นดิน มุ่งที่จะเก็บจากประชาชนที่จะได้รับบริการจากรัฐไม่ได้มีวัตถุประสงค์ที่จะเก็บจากรัฐเอง โดยหลักการและเหตุผลดังกล่าว เจ้าพนักงานของรัฐที่กระทำงานของรัฐบาล ถือว่าเป็นการกระทำเพื่อผลประโยชน์ของรัฐ ในนามของรัฐ จึงไม่มีเหตุผลและความจำเป็นที่จะต้องเสียอากรในส่วนที่จะเป็นรายได้ของรัฐเอง การที่ฝ่ายที่ต้องเสียอากรเป็นรัฐบาลหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำในนามของรัฐบาลไม่ต้องเสียอากรแสตมป์ จึงชอบด้วยหลักการและเหตุผลที่ประมวลรัษฎากร มาตรา ๑๒๑ บัญญัติยกเว้นให้ฝ่ายที่ต้องเสียอากรเป็นรัฐบาล เจ้าพนักงานผู้กระทำงานของรัฐบาลโดยหน้าที่ บุคคลผู้กระทำการในนามของรัฐบาล ฯลฯ แต่บุคคลทั่วไปรวมทั้งผู้ร้องไม่ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียอากรด้วย เป็นลักษณะของการแบ่งชั้นวรรณะ หรือเป็นการเลือกปฏิบัติ

ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ และเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพตามมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง นั้น ข้อนี้เห็นว่า ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ บัญญัติว่า การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ จะกระทำไม่ได้ แต่ก็ได้บัญญัติยกเว้นไว้ว่า การจำกัดสิทธิและเสรีภาพอาจทำได้โดยอาศัยอำนาจตาม บทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็น และต้องไม่กระทบกระเทือน สาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพ ซึ่งเห็นได้ว่า การจำกัดสิทธิและเสรีภาพสามารถทำได้หากอยู่ในเงื่อนไข ของข้อยกเว้นที่อาศัยบทกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญกำหนดและเท่าที่จำเป็น ต้องไม่กระทบ กระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพ ข้อเท็จจริงตามคำร้องที่ประมุขรัฐฎากร มาตรา ๑๒๑ บัญญัติให้ฝ่ายที่ต้องเสียอากรเป็นรัฐบาล เจ้าพนักงานผู้กระทำงานของรัฐโดยหน้าที่ ฯลฯ ไม่ต้องเสียอากร แต่ผู้ร้องไม่ได้รับยกเว้นด้วยมีลักษณะเป็นการแบ่งชั้นวรรณะ ก่อให้เกิดความไม่เท่าเทียมกัน และเป็น การจำกัดสิทธิและเสรีภาพ ที่มีบทบัญญัติของกฎหมายเช่นนี้ เป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล แต่ถือว่าเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพเท่าที่จำเป็นและไม่ได้กระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและ เสรีภาพ บทบัญญัติของกฎหมายเช่นนี้ จึงใช้บังคับได้

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า ประมุขรัฐฎากร มาตรา ๑๒๑ ไม่ขัดหรือแย้งต่อ รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ ประกอบมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง

นายอูระ หวังอ้อมกลาง

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ